

**AKTÍVNE LEGITIMOVANÝ SUBJEKT NA PODANIE ŽIADOSTI
O UDELENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO SÚHLASU NÁRODNEJ BANKY
SLOVENSKA PODĽA ZÁKONA O SPOTREBITEĽSKÝCH ÚVEROCH
V KONANÍ VO VECIACH DOHĽADU**

**AN ACTIVELY LEGITIMATE ENTITY FOR SUBMITTING AN
APPLICATION FOR THE PRIOR APPROVAL OF THE NATIONAL
BANK OF SLOVAKIA PURSUANT TO THE CONSUMER CREDITS
ACT IN PROCEEDINGS IN SUPERVISORY MATTERS**

Andrea Slezáková¹

DOI: <https://doi.org/10.24040/pros.13.11.2020.svp.257-269>

Abstrakt

Predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska predstavuje individuálny správny akt, ktorý je výsledkom aplikácie práva v konaní vo veciach dohľadu, v osobitnom správnoprocesnom konaní bez subsidiárnej aplikácie Správneho poriadku. Vzhľadom na absenciu výslovnej právnej úpravy oprávnenia spoločníka dohliadaného subjektu finančného trhu na podanie žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa § 20d ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších, sa príspevok zameriava na možné alternatívy postupu.

Kľúčové slová

žiadosť o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska, konanie vo veciach dohľadu, dohľad nad finančným trhom.

Abstract

The prior approval of the National bank of Slovakia is an individual administrative act which is the result of the application of law in proceedings in supervisory matters, in a special administrative procedure without subsidiary application of the Administrative Procedure Code. Due to the absence of regulation, concerning the right of the shareholder of the supervised financial market entity to file an application for prior approval of the National bank

¹ JUDr. Andrea Slezáková, LL.M., PhD., odborná asistentka, Ekonomická univerzita v Bratislave, Obchodná fakulta, Katedra obchodného práva, andrea.slezakova@euba.sk.

of Slovakia according to the Act No 129/2010 Coll. on consumer credits and other credits and loans for consumers and amending certain laws, as amended, the paper focuses on possible alternatives of processing.

Keywords

application for prior approval of the National Bank of Slovakia, proceedings in supervisory matters, financial market supervision.

Úvod

Dohľad nad finančným trhom predstavuje okruh spoločenských vzťahov prináležiaci do právneho odvetvia finančného práva, konkrétne do jeho pododvetvia práva finančného trhu. Pojem dohľad predstavuje činnosť nezávislého subjektu, na ktorý štát delegoval monitorovanie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov a individuálnych aktov dohliadanými subjektmi pri dohliadanej činnosti.² Dohľad nad finančným trhom v Slovenskej republike realizuje Národná banka Slovenska. Dohľad nad finančným trhom môžeme rozdeliť do dvoch modelových systémov, sektorový (odvetvový) a funkcionálny.³ Sektorový model spočíva na princípe dohliadania a regulácie jednotlivých finančných sektorov.⁴ Funkcionálny model aplikuje princíp typológie zlyhania trhu.⁵

Národná banka Slovenska v rámci dohľadu nad finančným trhom vykonáva rôzne činnosti, ktoré možno rozdeliť do štyroch základných kategórií: dohliadacia a rozhodovacia, normotvorná, kooperačná a informačná činnosť.⁶ Pri uskutočňovaní dohliadajúcej a rozhodovacej činnosti Národná banka Slovenska ustanovuje pravidlá obozretného podnikania, pravidlá bezpečnej prevádzky a ďalšie požiadavky na podnikanie dohliadaných subjektov, dohliada na dodržiavanie ustanovení zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sa vzťahujú na dohliadané subjekty alebo na ich činnosti, ako aj na dodržiavanie ustanovení právne záväzných aktov EÚ, ktoré sa vzťahujú na dohliadané subjekty alebo na ich činnosti, ako aj na dodržiavanie ustanovení právne záväzných aktov EÚ, ktoré sa vzťahujú na dohliadané subjekty alebo na ich činnosti, ak to ustanovujú tieto právne záväzné

² ZRŮST, L. *Selhání subjektů finančního trhu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 48.

³ PAULIČKOVÁ, A. - BAKEŠ, M. a kol. *Finančné právo na Slovensku a v Čechách*. Sládkovičovo: Vysoká škola v Sládkovičove, 2007, s. 290.

⁴ Tamže.

⁵ Tamže.

⁶ BABČÁK, V. a kol. *Finančné právo na Slovensku a v Európskej únii*. Bratislava: EUROKÓDEX, 2012, s. 506.

akty, vykonáva dohľad na mieste a dohľad na diaľku, vedie konania, udeľuje povolenia, licencie, súhlasy a predchádzajúce súhlasy, ukladá sankcie a opatrenia na nápravu, vydáva iné rozhodnutia, stanoviská, metodické usmernenia a odporúčania.⁷

Z uvedeného okruhu sa zameriame na vedenie konaní vo veciach dohľadu a udeľovanie predchádzajúcich súhlasov Národnej banky Slovenska.

1. Konanie vo veciach dohľadu

Aby sa určitý postup zabezpečovania verejných úloh mohol považovať za procedurálny (procesný) postup, musí jeho existencia vyplývať z právnej normy a smerovať k právne významnému výsledku, ktorý má určitú právnu formu.⁸

V právnom poriadku Slovenskej republiky predstavuje zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dohľade“) *lex specialis* voči *lex generalis*, ktorým je zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov, upravujúcom uskutočňovanie dohľadu nad finančným trhom nezávislou centrálnou bankou. Zákon o dohľade je zároveň *lex generalis* vo vzťahu k osobitným zákonom zakotvujúcim realizáciu dohľadu v jednotlivých sektoroch finančného trhu.

Tretia časť zákona o dohľade, konanie vo veciach dohľadu, reguluje postupy pri vydávaní individuálnych správnych aktov, ktorými sa rozhoduje o právach či povinnostiach dohliadaných subjektov finančného trhu alebo iných osôb. Konanie vo veciach dohľadu predstavuje osobitné správnoprocesné konanie, bez subsidiárnej aplikácie zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Táto skutočnosť, je odôvodnená tým, že konanie je upravené v celom rozsahu osobitným predpisom, ktorý má komplexne upravenú problematiku konania.⁹ Správnoprocesný postup sa riadi len osobitným predpisom.¹⁰

Právna úprava konania vo veciach dohľadu má zásadný význam pre uskutočňovanie dohľadu na finančnom trhom. Účelom zákona o dohľade je právna úprava správania subjektov

⁷ BABČÁK, V. a kol. *Finančné právo na Slovensku a v Európskej únii*. Bratislava: EUKODÉX, 2012, s. 507.

⁸ JAKAB, R. – MOLITORIS, P. *Správne právo procesné*. 2. aktualizované vydanie. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2018, s. 23.

⁹ SOBIHARD, J. *Správny poriadok. Komentár*. Bratislava: IURA EDITION, 2004, s. 26.

¹⁰ POTÁŠCH, P. a kol. *Správny poriadok. Komentár*. 3. vydanie. Praha: C.H. Beck, 2019, s. 4.

na finančnom trhu zahŕňajúca i rozhodovanie o ich právach a povinnostiach. Jednou zo základných úloh regulácie v oblasti rozhodovania o právach a povinnostiach na finančnom trhu je presadzovanie práva.¹¹

Oprávnenia a povinnosti zakotvené v hmotnoprávných predpisoch regulujúcich jednotlivé sektory finančného trhu sa realizujú nielen priamo, ale aj na základe rozhodovacej činnosti Národnej banky Slovenska v konaní vo veciach dohľadu, pričom zákonodarca v záujme predchádzania zneužívania moci, určuje akým spôsobom má orgán dohľadu v predmetnom konaní postupovať.¹²

Cieľ regulácie predstavuje zabezpečenie právnej istoty pre účastníkov konania, vzhľadom na skutočnosť, že z platnej právnej úpravy abstrahujú aké úkony sú oprávnení uskutočniť, resp. aké právne následky nastanú v prípade ich nečinnosti.

Konania, ktoré začali na základe žiadosti účastníka konania, nazýva Národná banka Slovenska v každoročných správach o činnosti svojho útvaru dohľadu nad finančným trhom povoľovacími konaniami.¹³ Toto označenie možno z praktického hľadiska akceptovať, pretože zahŕňa veľkú väčšinu konaní vo veciach dohľadu začatých z podnetu účastníka, no z teoreticko-právneho hľadiska je potrebné upozorniť, že existuje aj niekoľko výnimiek (napríklad konanie podľa ustanovenia § 6 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak poisťovateľ odmietne uzavrieť s poistníkom poistnú zmluvu, určí Národná banka Slovenska na žiadosť poistníka poisťovateľa, ktorý je povinný s ním poistnú zmluvu uzavrieť).¹⁴ Konania začaté z vlastného podnetu Národnej banky Slovenska sa zvyknú nazývať sankčnými konaniami, pričom však toto označenie tiež nemožno brať absolútne (napríklad konanie o vymenovaní správcu programu krytých dlhopisov a jeho zástupcu, ktorých môže Národná banka Slovenska podľa ustanovenia § 77 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vymenovať z vlastného podnetu, zrejme nebude sankčným konaním).¹⁵

¹¹ SLEZÁKOVÁ, A. – SLEZÁK, P. – NÁDASKÝ, A. *Konanie vo veciach dohľadu. Vybrané právne aspekty regulácie konania vedeného Národnou bankou Slovenska*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 59.

¹² Tamže.

¹³ SLEZÁKOVÁ, A. – MIKLOŠ, P. a kol. *Zákon o dohľade nad finančným trhom. Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2018, s. 274.

¹⁴ Tamže.

¹⁵ Tamže.

2. Predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska

Rozhodnutie Národnej banky Slovenska, ktorým je udeľovaný predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska, predstavuje individuálny správny akt. Jeho účel spočíva v povolení vykonania istého úkonu. Ide o dohliadanie procesov v dohliadanom subjekte finančného trhu *ex ante*. Národná banka Slovenska preverí, či účastník konania vo veciach dohľadu splnil zákonné podmienky ustanovené osobitným predpisom regulujúcim príslušný sektor finančného trhu pre vykonanie úkonu. V okamihu uskutočňovania úkonu už dohliadaný subjekt finančného trhu musí disponovať právoplatným individuálnym správnym aktom. Čím sa predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska podstatným spôsobom odlišuje od súhlasu Národnej banky Slovenska, pri ktorom ide o monitorovanie subjektu *ex post* (t.j. najprv dôjde k vykonaniu úkonu a následne bude doručená žiadosť o udelenie súhlasu Národnej banky Slovenska).

Osobitné sektorové právne predpisy taxatívne zakotvujú druhy úkonov, na ktorých vykonanie je potrebný predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska. Úkony podliehajúce predchádzajúcemu súhlasu Národnej banky Slovenska sú tvorené najmä nasledovnými okruhmi:

- podiel na základnom imaní alebo na hlasovacích právach dohliadaného subjektu finančného trhu,
- *outsourcing* v rozsahu povolenom príslušnou sektorovou reguláciou,
- predaj podniku,
- zvolenie či ustanovenie fyzických osôb do zákonne definovaných funkcií v dohliadanom subjekte (napr. člen štatutárneho orgánu),
- zníženie základného imania,
- ukončenie podnikania na finančnom trhu.¹⁶

Vykonanie úkonu, ktorý podlieha predchádzajúcemu súhlasu Národnej banky Slovenska, dohliadaným subjektom finančného trhu bez predmetného rozhodnutia, je postihované absolútnou neplatnosťou. Absolútna neplatnosť nastáva priamo zo zákona (*ex lege*) a pôsobí voči každému.¹⁷

¹⁶ SLEZÁKOVÁ, A. – SLEZÁK, P. – NÁDASKÝ, A. *Konanie vo veciach dohľadu. Vybrané právne aspekty regulácie konania vedeného Národnou bankou Slovenska*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 70.

¹⁷ LAZAR, J. a kol. *Základy občianskeho hmotného práva. 1. zväzok*. 2. prepracované vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2004, s. 121.

Účel regulácie spočíva okrem iného v monitorovaní spôsobu realizácie regulovaného predmetu činnosti dohliadaného subjektu finančného trhu a kontinuálneho plnenia podmienok pre udelenie príslušného povolenia.

3. Zákon o spotrebiteľských úveroch a predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska

Spotrebiteľský úver má charakter odloženej platby, úveru alebo pôžičky.¹⁸ Spotrebiteľský úver je poskytovaný spotrebiteľovi, fyzickej osobe nekonajúcej ako podnikateľ či v rámci samostatného výkonu svojho povolania.¹⁹

Do slovenského právneho poriadku bola transponovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48 z 28. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS²⁰, a to zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Priamu novelu predmetného normatívneho právneho aktu predstavoval zákon č. 35/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Tento s účinnosťou od 1. apríla 2015 reguluje povinnosť získať povolenie udeľované Národnou bankou Slovenska, ak majú byť poskytované spotrebiteľské úvery alebo iné úvery a pôžičky pre spotrebiteľov. Z uvedeného vyplýva, že predmetnú problematiku považoval zákonodarca za natoľko kľúčovú, že bola podriadená dohľadu uskutočňovanému Národnou bankou Slovenska, ktorý sa prejavuje ingerenciou v podobe povinnosti získať príslušné povolenie pred začatím uskutočňovania daného podnikania. Predmetné povolenie bude teda základným predpokladom existencie dohliadaného subjektu finančného trhu (ďalej aj „veriteľ“). Veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska, a to v závislosti od udeleného povolenia v tomto rozsahu:

- a) bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov alebo
- b) v obmedzenom rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov.²¹

¹⁸ VACEK, L. *Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 1.

¹⁹ Tamže, s. 25.

²⁰ Ú. v. EÚ, L 133/66, 22. mája 2008, s. 1.

²¹ Porovnaj ustanovenie § 20 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) zakotvuje hmotnoprávne podmienky, ktoré musia byť splnené kumulatívne a tvoria predpoklad udelenia príslušného povolenia. Zároveň z platnej právnej úpravy vyplýva povinnosť ich kontinuálneho plnenia počas celej doby vykonávania regulovaného podnikania.

V zákone o spotrebiteľských úveroch taktiež nachádzame inkorporovaný predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska, ktorému podlieha nasledovný taxatívny okruh úkonov:

- a) voľba alebo vymenovanie osôb veriteľa, ktorý je právnickou osobou, navrhovaných za členov štatutárneho orgánu a členov dozornej rady, prokuristu, vedúceho organizačnej zložky a vedúceho útvaru vnútornej kontroly,
- b) vrátenie povolenia,
- c) zrušenie veriteľa, ktorý je právnickou osobou, z iného dôvodu ako pre odobratie povolenia,
- d) nadobudnutie kvalifikovanej účasti u veriteľa, ktorý je akciovou spoločnosťou, jednoduchou spoločnosťou na akcie, spoločnosťou s ručením obmedzeným alebo európskou spoločnosťou alebo na také ďalšie zvýšenie kvalifikovanej účasti, ktorým by podiel na základnom imaní veriteľa, ktorý je akciovou spoločnosťou, jednoduchou spoločnosťou na akcie, spoločnosťou s ručením obmedzeným alebo európskou spoločnosťou, na hlasovacích právach u veriteľa, ktorý je akciovou spoločnosťou, jednoduchou spoločnosťou na akcie, spoločnosťou s ručením obmedzeným alebo európskou spoločnosťou, dosiahol alebo prekročil 20 %, 30 % alebo 50 % alebo čím by sa tento veriteľ stal dcérskou spoločnosťou osoby, ktorá nadobúda takýto podiel v jednej alebo v niekoľkých operáciách priamo alebo konaním v zhode,
- e) zvýšenie základného imania.²²

²² Porovnaj ustanovenie § 20d ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

4. Aktívne legitimovaný subjekt

Ďalšiu pozornosť budeme venovať tzv. personálnym predchádzajúcim súhlasom Národnej banky Slovenska, ktoré slúžia na posúdenie odbornej spôsobilosti, bezúhonnosti a dôveryhodnosti fyzických osôb v kľúčových funkciách u veriteľa, s cieľom aby bol regulovaný predmet činnosti vykonávaný riadne.

Zákonodarca v zákone o spotrebiteľských úveroch nedefinuje *expressis verbis* subjekt, ktorý je aktívne legitimovaný na podanie žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska na voľbu alebo vymenovanie osôb v kľúčových funkciách u veriteľa, ktorý je právnickou osobou, podľa ustanovenia § 20d ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch.

Vzhľadom na absenciu výslovnej regulácie, bude odpoveď na predmetnú otázku potrebné hľadať v procesnoprávnom predpise, v zákone o dohľade, ktorý okrem iného v ustanovení § 15 ods. 1 hovorí, že účastníkom konania je dohliadaný subjekt finančného trhu, o ktorého právach alebo povinnostiach podľa osobitných zákonov sa má konať.

Veriteľ, obchodná spoločnosť, bude ako právnická osoba prejavovať vôľu prostredníctvom štatutárneho orgánu. Tento uskutoční predmetný právny úkon, podá žiadosť o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska. Spravidla spoločník obchodnej spoločnosti, dohliadaného subjektu finančného, trhu svojou rozhodovacou činnosťou determinuje personálne zloženie orgánov a dosadzovanie fyzických osôb do kľúčových funkcií. Zložitost' dejov odohrávajúcich sa v praxi, so sebou však môže potenciálne priniesť situáciu, v ktorej predovšetkým, ak má dôjsť k zmenám v zložení štatutárneho orgánu, nebude tento súčinný a odmietne prejavíť vôľu za dohliadaný subjekt finančného trhu. Predmetný stav, pasivitu štatutárneho orgánu, je spoločník oprávnený riešiť súdnou cestou. Avšak vzhľadom na zdĺhavosť daného procesu, bude potrebné hľadať iné alternatívy.

Spoločník obchodnej spoločnosti disponuje podielom, ktorý má kvalitatívnu a kvantitatívnu stránku.²³ Má sa preto podieľať aj na riadení dohliadaného subjektu finančného trhu cez osoby, ktoré si vyberá do kľúčových funkcií u veriteľa.

²³ LÁLA, D. *Druhy podílů v kapitálových společnostech*. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1.

Nemožno sa preto uspokojiť iba s hore uvedeným pohľadom cez procesnoprávny predpis. Javí sa ako potrebné vnímať problematiku komplexne, t.j. nielen prostredníctvom finančnoprávnych, ale aj obchodnoprávnych a občianskoprávnych noriem.

Možnú alternatívu postupu nachádzame v zákone č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“). Konkrétne v ustanovení § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré zakotvuje, že kto bol pri prevádzkovaní podniku poverený určitou činnosťou, je splnomocnený na všetky úkony, ku ktorým pri tejto činnosti obvykle dochádza.

Osoba, ktorú podnikateľ poveril pri prevádzkovaní podniku určitou činnosťou, sa považuje za zákonného zástupcu podnikateľa, keďže môže konať za podnikateľa bez plnej moci, ak je poverená určitou činnosťou a zároveň, ak ide o činnosť týkajúcu sa prevádzkovania podniku.²⁴

Ide o faktický stav poverenia, ktorý vychádza z organizačnej štruktúry podniku, pod oprávnenie konať ako podnikový zmocnenec sa môžu subsumovať viaceré (všetky) úrovne riadenia podniku podnikateľa.²⁵

Pri posúdení oprávnenia podnikového zmocnenca je potrebné vychádzať z procesov, ku ktorým dochádza v praxi počas realizácie regulovaného predmetu činnosti veriteľom. Zákonným zástupcom bude teda zrejme predovšetkým generálny riaditeľ, vedúci právneho oddelenia či vedúci útvaru vnútornej kontroly veriteľa.

Zároveň je nevyhnutné sa v tejto súvislosti vyjadriť ku kolízii medzi ustanovením § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka a občianskoprávnou reguláciou. V ustanovení § 20 ods. 2 prvá veta zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) zákonodarca hovorí, že za právnickú osobu môžu robiť právne úkony aj iní jej pracovníci alebo členovia, pokiaľ je to určené vo vnútorných predpisoch právnickej osoby alebo je to vzhľadom na ich pracovné zaradenie obvyklé. Úprava Občianskeho zákonníka je daná pre právnické osoby všeobecne.²⁶ V nadväznosti na obchodnoprávnou reguláciu, vystáva otázka, či na úkon, ktorý predstavuje podanie žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska, bude oprávnená fyzická osoba, ktorej prináleží funkcia podľa

²⁴ PATAKYOVÁ, M. a kol. *Obchodný zákonník. Komentár*. 5. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2016, s. 67.

²⁵ Tamže.

²⁶ FEKETE, I. *Občiansky zákonník I. zväzok (Všeobecná časť). Veľký komentár*. 3. aktualizované a rozšírené vydanie. Bratislava: EUROKÓDEX, 2017, s. 321.

vnútorných predpisov veriteľa konať za právnickú osobu (veriteľa), avšak fakticky nie je poverená výkonom predmetnej činnosti.

Stotožňujeme sa s právnym názorom, podľa ktorého ustanovenie § 20 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyjadruje ako *lex generalis* ochranu tretích subjektov, ktoré sa môžu spoliehať na to, že stačí, ak za právnickú osobu koná fyzická osoba spĺňajúca tam uvedené podmienky.²⁷

Stačí teda, ak konanie určitej osoby bude spĺňať podmienky *lex specialis* (ustanovenie § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka), alebo *lex generalis* (ustanovenie § 20 ods. 2 Občianskeho zákonníka), v oboch prípadoch bude konanie danej osoby pričítateľné právnickej osobe.²⁸

Z uvedeného vyplýva, že v prípade nerešpektovania vôle vyjadrenej najvyšším orgánom obchodnej spoločnosti štatutárnym orgánom sa ako efektívne riešenie ponúka postup podľa ustanovenia § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka alebo podľa ustanovenia § 20 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Záver

Zákon o spotrebiteľských úveroch neobsahuje výslovnú úpravu otázky subjektu, ktorý by bol oprávnený podať žiadosť o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska na voľbu či vymenovanie fyzických osôb do kľúčových funkcií u veriteľa. Zo zákona o dohľade, sa javí, že tak môže konať len výlučne štatutárny orgán veriteľa. Nemožno sa však uspokojiť iba s gramatickým výkladom procesnoprávneho predpisu, ktorý mu nepriznáva predmetné oprávnenie a oslabuje postavenie spoločníka veriteľa, ak nie je štatutárny orgán veriteľa súčinný, odmieta prejaviť vôľu v súlade s rozhodnutím spoločníka veriteľa. Riešenie ponúka obchodnoprávna (ustanovenie § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka) aj občianskoprávna (ustanovenie § 20 ods. 2 Občianskeho zákonníka) regulácia.

Osobitné právne predpisy regulujúce jednotlivé sektory finančného trhu spravidla obsahujú oprávnenie spoločníka dohliadaného subjektu finančného trhu na voľbu, resp. vymenovanie do kľúčových funkcií. Ako príklad uvádzame zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných

²⁷ ŠTEVČEK, M. a kol. *Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 122.

²⁸ Tamže.

papieroch) v znení neskorších predpisov, ktorý v ustanovení § 70 ods. 4 písm. c) oprávňuje akcionára obchodníka s cennými papiermi na podanie žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska na voľbu osôb navrhovaných za členov predstavenstva obchodníka s cennými papiermi, vedúceho pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi. Podľa ustanovenia § 166 ods. 1 zákona č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov, je akcionár správcovskej spoločnosti aktívne legitimovaný na podanie žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska na voľbu osôb navrhovaných za členov predstavenstva správcovskej spoločnosti, za členov dozornej rady správcovskej spoločnosti a na menovanie prokuristu správcovskej spoločnosti. Ustanovenie § 52 ods. 4 písm. c) zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov umožňuje akcionárovi dôchodkovej správcovskej spoločnosti podať žiadosť o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska na zvolenie osôb navrhovaných za členov predstavenstva dôchodkovej správcovskej spoločnosti a členov dozornej rady dôchodkovej správcovskej spoločnosti, na menovanie prokuristu dôchodkovej správcovskej spoločnosti a na ustanovenie za vedúcich zamestnancov v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva zodpovedných za výkon odborných činností a na ustanovenie za zamestnanca zodpovedného za výkon vnútornej kontroly.

Predmetný enumeratívny výpočet normatívnych právnych aktov preukazuje, že zákonodarca je vedený myšlienkou nemajetkového práva spoločníka dohliadaného subjektu finančného trhu podieľať sa na riadení dohliadaného subjektu finančného trhu, a to prostredníctvom fyzických osôb, ktoré si vyberá do kľúčových funkcií v dohliadanom subjekte finančného trhu.

Máme za to, že z dôvodu priblíženia sa k regulatórnym „štandardom“ iných sektorov finančného trhu, sa javí ako vhodné, aby bola aktívna legitimácia spoločníka na podanie žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska na voľbu, vymenovanie fyzických osôb do kľúčových funkcií u veriteľa inkorporovaná aj do zákona o spotrebiteľských úveroch.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

Monografie a učebnice:

FEKETE, I.: Občiansky zákonník 1. zväzok (Všeobecná časť). Veľký komentár. 3. aktualizované a rozšírené vydanie. Bratislava: EUROKÓDEX, 2017. 1112 s. ISBN 978-80-8155-073-7.

JAKAB, R. – MOLITORIS, P. *Správne právo procesné*. 2. aktualizované vydanie. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2018. 257 s. ISBN 978-80-8152-593-3.

LÁLA, D. *Druhy podílů v kapitálových společnostech*. Praha: C. H. Beck, 2020. 259 s. ISBN 978-80-7400-778-1.

LAZAR, J. a kol.: *Základy občianskeho hmotného práva*. 1. zväzok. 2. prepracované vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2004. 428 s. ISBN 80-89047-89-0.

PATAKYOVÁ, M. a kol. *Obchodný zákonník*. Komentár. 5. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2016. 1691 s. ISBN 978-80-89603-46-6.

PAULIČKOVÁ, A. – BAKEŠ, M. a kol. *Finančné právo na Slovensku a v Čechách*. Sládkovičovo: Vysoká škola v Sládkovičove, 2007. 334 s. ISBN 978-80-88984-99-3.

POTÁŠCH, P. a kol.: *Správny poriadok*. Komentár. 3. vydanie. Praha: C.H. Beck, 2019. 624 s. ISBN 978-80-7400-773-6.

SLEZÁKOVÁ, A. – MIKLOŠ, P. a kol.: *Zákon o dohl'ade nad finančným trhom*. Komentár. Bratislava: Wolters Kluwer SR, 2018. 492 s. ISBN 978-80-8168-947-5.

SLEZÁKOVÁ, A. – SLEZÁK, P. – NÁDASKÝ, A.: *Konanie vo veciach dohl'adu*. Vybrané právne aspekty regulácie konania vedeného Národnou bankou Slovenska. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 276 s. ISBN 978-80-7598-010-6.

SOBIHARD, J.: *Správny poriadok*. Komentár. Bratislava: IURA EDITION, 2004. 366 s. ISBN 80-8078-013-7.

ŠTEVČEK, M. a kol. *Občiansky zákonník I. § 1 - 450*. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015. 1616 s. ISBN 978-80-7400-597-8.

VACEK, L.: *Zákon o spotřebitelském úvěru*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 448 s. ISBN 978-80-7478-776-8.

ZRŮST, L.: *Selhání subjektů finančního trhu*. Praha: Wolters Kluwer ČR: 2019. 244 s. ISBN 978-80-7598-511-8.

PRÁVNE ROZPRÁVY ON-SCREEN II. – Sekcia verejného práva

online vedecká konferencia - 13. november 2020

Internetové zdroje:

<https://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-dohladu/sprava-o-cinnosti-udf>